

Læs om Dronning Dagmar

Lettere tekster

Tekster: Keld Kirstein
Tegninger: Jette Jørgensen

Kongen byder

Valdemar er konge i Danmark. Han har ingen kone.

Men så hører han, at der i et andet land bor en ung, smuk prinsesse. Hun hedder Dagmar.

Straks befaler kongen. "Skaf mig en kone. Rejs ned til prinsessen og spørg om hun vil være min dronning."

Kongens tjener, junker Strange, tager af sted og efter en lang rejse, kommer han til det land, prinsesse Dagmar bor i.

Tjeneren spørger Dagmar, om hun vil gifte sig med Kong Valdemar og være dronning i Danmark.

Prinsesse Dagmar går i land

Dagmar siger ja, og hun sejler med Valdemars tjener tilbage til Danmark.

Rejsen er lang, men efter to måneder når de Mandø.

Dagmar, som står ude i forenden af skibet, kan langt borte se kongeslottet og domkirken i Ribe.

Båden skyder en god fart og nærmer sig hurtigt Ribe. Da de sejler forbi kongeslottet, ser Dagmar, at der står mange mennesker på kajen og venter.

Hun spørger: "Hvem er kongen?" "Det er ham på den hvide hest," svarer tjeneren.

Lidt efter lægger skibet til kaj, og da Dagmar vil gå i land, lyder en venlig stemme. "Kom, tag min hånd, prinsesse. Jeg er kong Valdemar af Danmark".

Den fredselkende Dronning

Prinsesse Dagmar bliver ført op på slottet, og kort efter holdes der bryllup. Allerede tidligt næste morgen vækker Dagmar kong Valdemar og beder om sin morgengave.

"Min konge, jeg har to ønsker. For det første vil jeg bede dig om at befri alle fanger, som sidder i fængsel. For det andet, vil jeg bede om, at de fattige bønder må slippe for at betale skat."

Kong Valdemar siger forbavset: "Det er godt nok nogle underlige morgengaver, men jeg vil gøre, som du ønsker."

"Tak, høje konge. Nu er jeg bare glad. Men hov, hvad er det for en larm nede på gaden?" spørger hun. "Det er jo markedsdag, lille Dagmar," griner Valdemar. "Folk kommer til byen for at sælge deres varer." "Det vil jeg gerne se," siger Dagmar. "Måske kan jeg gøre en god gerning." "Ja, gå du blot, Arne af Rise kan følge med dig. Her er nogle penge, hvis du vil købe noget," siger Valdemar venligt.

Havfruen

En dag, Dronning Dagmar sidder og syr, hører hun en fin, smuk kvindestemme. "Hvem er det, der synger?" spørger Dagmar. "Men, det er jo havfruen," svarer hendes hofdame. "Hent hende straks", befaler dronningen.

Lidt efter sidder havfruen i et badekar foran Dagmar. Dronningen spørger: "Vil du spå mig?" "Ikke så gerne," svarer havfruen. "For hvis jeg fortæller, hvordan det vil gå dig, vil du lade mig brænde levende."

"Nej", det vil jeg aldrig gøre," siger Dagmar. "Men fortæl mig hvordan min fremtid bliver." Havfruen svarer: "Du vil føde tre raske børn, men det vil koste dig dit liv." Dagmar bliver bange og vil have havfruen fjernet fra slottet. Så hun bliver ført ud til havet og sluppet fri.

Lige inden havfruen forsvinder, siger hun: "Dronning Dagmar: Du vil dø, når du føder dit barn, men du vil komme op til Gud i himlen." Så slår hun et slag med halen og er væk.

Valdemar rider

Kong Valdemar er på jagt ved Skanderborg Slot. I Ribe er dronningen gået i seng. Hun er syg og har feber.

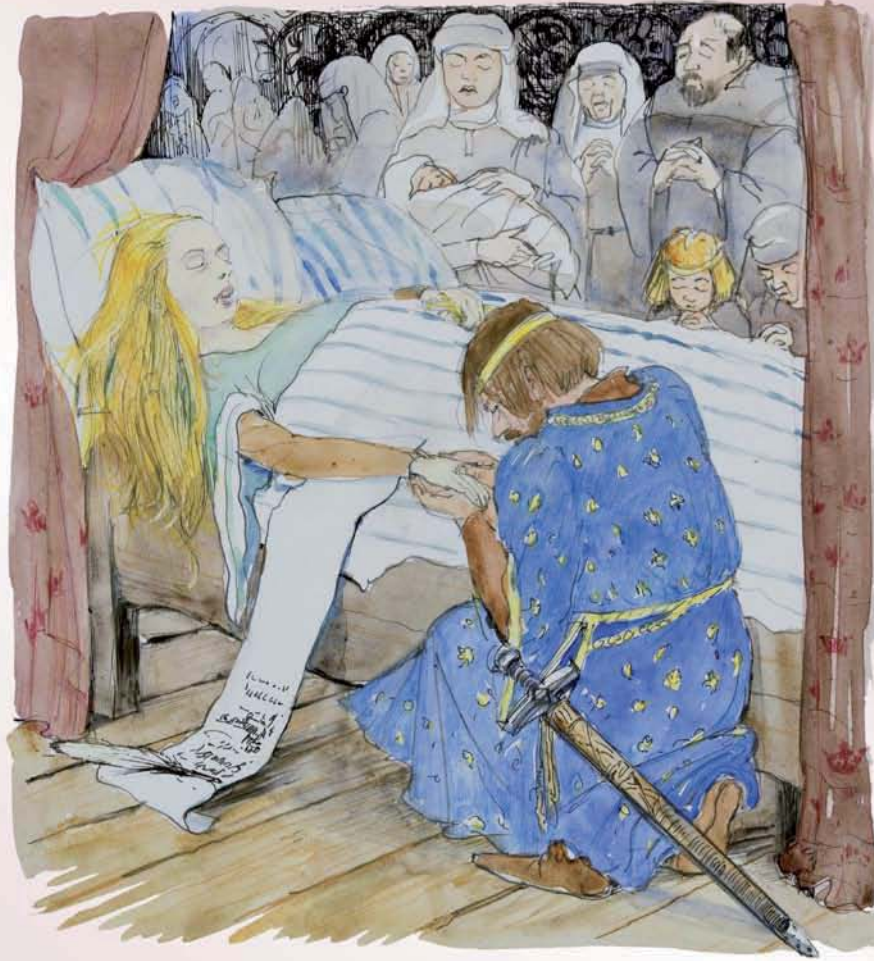
Dronningens hofdame spørger Dagmar. "Kan jeg gøre noget for dig?" "Ja," hvisker Dagmar. "Jeg tror, I må sende bud efter kongen. Sig, at han skal skynde sig at komme."

"Der er allerede sendt mange ryttere af sted, min dronning," svarer hofdamen. En af dem er Karl af Rise. Han når først til Skanderborg. Her finder han Valdemar, der er ved at spille skak. Kongen ser op og spørger: "Er der noget i vejen?" "Ja," svarer Karl af Rise forpustet: "Dronningen er syg. Kongen må komme straks!"

"Hent min hest! 100 mand følger efter mig - af sted!", befaler kong Valdemar. De rider ned gennem Jylland, men efterhånden er der mange ryttere, som ikke kan følge med. Da kongen nærmer sig Ribe, er der kun Karl af Rise tilbage, og til sidst må han også give op.

Kong Valdemar rider alene ind på slottet i Ribe. "Bare jeg når det," tænker han.

Dødslejet

"Kommer jeg for sent?" råber kong Valdemar. "Ja, hun er netop død," græder en hofdame. "Åh, nej, hvis bare jeg kunne tale med hende en sidste gang, kan I ikke gøre noget?" spørger Valdemar fortvivlet.

"Vi kan bede til Gud," siger hofdamerne – og håbe på et mirakel.

Og lidt efter åbner Dagmar sine øjne. Valdemar knæler ned ved sengen og tager hendes hånd.

"Kære Valdemar," siger Dagmar. "Det eneste jeg fortryder er, at jeg satte farvede pyntebånd på mine kjoleærmer om søndagen. Men inden jeg dør, vil jeg gerne, at du sætter alle fanger fri af deres fængsel. Og at du ikke gifter dig med prinsesse Bengerd. Hun er så sur, sur som en sur blomme."

"Dit første ønske vil jeg gerne opfylde, men det andet kan jeg ikke," svarer Valdemar.

"Nå," hvisker Dagmar. "Det er tid til, at jeg må væk herfra." Så lukker hun sine øjne og er død.

Valdemar rejser sig og befaler: "Dagmar var en god dronning, alle kunne lide hende. Hun skal begravnes i min families kirke. Læg hendes kiste på en vogn, og lad fire hvide heste trække den. De bedste bønder skal følge Dronning Dagmar på hendes sidste rejse."

Dronning Dagmar ligger i Ribe syg

Tekst: Anders Sørensen Vedel, 1591. Melodi: Folkemelodi

Dronning Dagmar ligger udi Ribe syg,
til Ringsted mon de hende vente.
Alle de fruer, i Danmark er,
dem lader hun til sig hente.
- Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

"I hente mig fire, I hente mig fem,
I hente mig af de vise,
I hente mig fremfor alle dem
Hr. Karls syster af Rise!"
- Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

Liden Kirsten hun kom ad døren ind,
hun skinned så rød af gulde,
hun kunne ej lys i kronen se,
hendes øjne vare tårefulde.
- Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

Tre af de i alt 29 vers.

"Læs om Dronning Dagmar" har afsæt i de danske folkeviser om Dronning Dagmar. Dele af materialet til "Læs om Dronning Dagmar" er udarbejdet til "Middelalderens Ribe" i projektet "Børn, Natur og bevægelse". Senere er det, i forbindelse med Ribes 1300-års jubilæum, blevet til "Læs om Dronning Dagmar" i en ny redigeret og layoutet version. Mange har derfor bidraget:

- Lene Feveile, tidligere ansat på Sydvestjyske Museer
- Tegner Jette Jørgensen
- Bodil Kristensen, Dorit Iversen, MYRTHUE – Natur, Kultur & Læring, samt tidligere ansatte Keld Kirstein, Tom Vestergaard og Anne Grete Clemmensen samme sted
- Christa Feldskov, Dagplejen, Esbjerg Kommune
- Birgit Juhl Kjems og Dorte Vind, tidligere ansatte i Pædagogisk Udvikling, Esbjerg Kommune
- Grafiker Henrik Flagstad Rasmussen, Mus & Mand.